

for Kvinder, ligesom man har Statsseminarier for Mænd." Jeg antager, at han i det Tilfælde, han havde guffet en virkelig saglig Behandling, havde gjort sig Umage for at begrunde sin Overbevisning og belægge den med faadanne Dplysninger, at ogsaa vi Andre havde kunnet komme til at se det som nødvendigt at gaa bort fra den tidligere Tilstand paa dette Omraade og slaa ind paa en ny Bane. Men saaledes har den ærede Minister ikke haaret sig ad. Vi have jo endog set, at Kjøbenhavns Skoledirektør, der saa vidt jeg veed, tillige er Formand i Examenskommissionen ved Seminarierne, og som skulde synes at være En af dem, der først var kaldet til at blive raadspurgt om denne Sag, ikke har havt Anelse om Forslagets Fremkomst, førend han læste derom i Aviserne. Den Omstændighed, at man har Statsseminarier for Mænd, kan ikke i og for sig begrunde, at man ogsaa skal have et Statsseminarium for Kvinder, thi der er jo som bekjendt en ikke saa lille Tvivl om, hvorvidt det overhovedet er rigtigt at have Statsseminarier for Mænd, og hvis man skulde komme til det Resultat, at det ikke var rigtigt, saa var det dog aldeles urimeligt at gaa den Vej til at oprette et Statsseminarium for Kvinder, for at de to Rjøn kunde blive stillede ens. Det Naturlige vilde da være at gaa den modsatte Vej, at nedlægge Statsseminarierne for Mænd og altsaa stille Rjønene lige ad denne Vej. Om dette i sig selv vilde være rigtigt, skal jeg slet ikke komme ind paa nu. Der har i Folkeetinget tidligere været en Stemning i denne Retning. Det er ikke godt at vide, hvorledes det i dette Dreblik staar, da det er nogle Aar siden, at disse Forhold have været paa Bane, men mig forekommer det, at det ikke kan afgjøres efter forud fattede Meninger om, hvorvidt man skal holde paa Principet Statsseminarium eller paa Principet privat Undervisning. Jeg for mit personlige Bedkommende staar ganske vist paa det Standpunkt, at jeg tror, man paa Undervisningens Omraade gjør rettest i saa vidt muligt at overlade den private Virksomhed frit Spillerum, for at de forskjellige pædagogiske Retninger kunne komme til uhindrede at gjøre sig gjældende, og for at det kan blive prøvet, hvilken der er den bedste, men jeg er ikke saa hildet i denne Betragtning, at jeg ikke meget godt kunde gaa med til at oprette et Statsseminarium, naar jeg saae, at den private Undervisning led af saa væsentlige Mangler, at den ikke kunde løse sin Opgave, at det derfor var nødvendigt at faae et Statsseminarium, og at dette havde Udsigt til virkelig at kunne

afhjælpe de Mangler, hvoraf den private Undervisning led. Jeg antager, at de Herrer, der mulig kunne staa paa et andet Standpunkt og som Regel ville foretrække Statsundervisning, heller ikke ville være saa doktrinære, at de ville være med til at slaa den private Undervisning ihjel blot for at faae deres Princip hævdet, eller at de blot for et faadant Princip's Skyld vilde være med til at oprette et Statsseminarium, som ikke var nødvendigt. Jeg tror altsaa, at denne principielle Strid kunne vi hest se bort fra. Jeg er enig i den ærede Kultusministers Udtalelse i Landsktinget, at det ikke kan hjælpe at drøfte denne principielle Uenighed, thi derom kunde man tale til Verdens Ende uden at blive enig. Hovedspørgsmaalet er dette: er der Grund til at forlade den hidtilværende Tilstand, er der nogen Nødvendighed derfor eller Udsigt til, at det Møje, der foreslaas, er i Stand til at afhjælpe Manglerne ved den tidligere Tilstand? I denne Henseende ere jo, saavidt jeg har kunnet erfare, Alle enige om, at de private Instituter, der hidtil have forberedt Almuellererinder, have ikke blot kunnet uddanne alle de Lærerinder, vi have Brug for her i Landet, og mange flere, men ogsaa kunnet uddanne dem paa en faadanne Maade, at de fuldkommen kunne staa Maal med deres mandlige Kaldsfæller, baade dem, der ere udgaaede fra Friseminarierne, og dem, der ere udgaaede fra Statsseminarierne, saa det kan ikke være af disse Grunde, at man kan ønske et Statsseminarium. Man har derimod anført et Par Mangler ved den nuværende Tilstand, og det er disse, at den hidtil anvendte Undervisningsmaade har været for kostbar for ubemidlede unge Piger, der ønskede at forberede sig til Lærerinde-Gjerningen, og at Undervisningstiden, dels af denne Grund og dels fordi de tage Examen paa een Gang, er bleven saa kort, at de ofte have maattet arbejde paa en forceret Maade, der var skadelig for hele deres legemlige og aandelige Udvikling. Men jeg ser ikke, at disse to Mangler, Bekosteligheden og Undervisningstidens Knaphed, nødvendiggjøre Oprettelsen af et Statsseminarium. Vi have jo gennem en Række af Aar paa Finantsloven givet Bevillingen til ubemidlede Kvinder, der ønske at tage Lærerindeexamen, først 10,000 Kr., i de senere Aar 15,000 Kr., og der vilde jo ikke være det Mindste i Veien for at udvide denne Understøttelse, efterhaanden som Trangen dertil vovede, baade saaledes, at de fik større Portioner, og at flere kunde faae Del deri. Jeg ser derfor ikke, at man af den Grund behøvede at oprette et Stats-